

N:o 62.

Ank. till Riksd. kansli den 18 april 1893, kl. 4 e. m.

Memorial, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut i vissa till regleringen af utgifterna under riksstatens åttonde hufvudtitel hörande frågor.

(2:a U. A.)

Statsutskottet, som erhållit del af kamrarnes beslut med anledning af utskottets utlåtande n:o 9, angående regleringen af utgifterna under riksstatens åttonde hufvudtitel, får här nedan afgifva det yttrande och framställa de förslag, hvartill berörda beslut funnits föranleda.

1:o.

Sedan Kongl. Maj:t i den till Riksdagen aflåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behof föreslagit, att för anställande inom ecklesiastikdepartementet, såsom biträde vid utförande af de statistiska arbetena inom departementet, af en aktuarie, med en aflöning af 3,000 kronor, deraf 1,800 kronor skulle utgöra lön och 1,200 kronor tjenstgöringspenningar, hvilken lön kunde höjas efter fem år med 500 kronor och efter tio år med ytterligare 500 kronor, samt med skyldighet att vara underkastad samma vilkor för dessa löneförmånens åtnjutande och eljest, som gälde för öfrige inom departementet fast anstälde tjenstemän, anslaget till ecklesiastikdepartementets

afdelning af Kongl. Maj:ts kansli måtte höjas från sitt nuvarande belopp, 79,800 kronor, till 82,800 kronor, eller med 3,000 kronor, hade utskottet i punkten 1:o af sitt berörda utlåtande hemställt, att Kongl. Maj:ts förevarande framställning måtte på det sätt bifallas, att Riksdagen, för anställande inom ecklesiastikdepartementet af ett biträde vid utförande af der förekommande statistiska arbetena, höjde anslaget till departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli från dess nuvarande belopp, 79,800 kronor, till 81,800 kronor, eller med 2,000 kronor.

Hvad utskottet hemställt har af Andra Kammaren bifallits, hvaremot Första Kammaren, med afslag å utskottets hemställan så vidt den skilde sig från Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning, bifallit denna framställning oförändrad.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning får utskottet föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som vill, att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts framställning oförändrad, för anställande inom ecklesiastikdepartementet, såsom biträde vid utförande af de statistiska arbetena inom departementet, af en aktuarie, med en aflöning af 3,000 kronor, deraf 1,800 kronor skola utgöra lön och 1,200 kronor tjänstgöringspenningar, hvilken lön kan höjas efter fem år med 500 kronor och efter tio år med ytterligare 500 kronor, samt med skyldighet att vara underkastad samma villkor för dessa löneförmånens åtnjutande och eljest, som gälla för öfrige inom departementet fast anstälde tjänstemän, höjer anslaget till ecklesiastikdepartementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli från sitt nuvarande belopp, 79,800 kronor, till 82,800 kronor, eller med 3,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Kongl. Maj:ts förevarande framställning på det sätt bifallits, att Riksdagen, för anställande inom ecklesiastikdepartementet af ett biträde vid utförande af der förekommande statistiska arbetena, höjt anslaget till departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli från dess nuvarande belopp, 79,800 kronor, till 81,800 kronor, eller med 2,000 kronor.»

2:o.

Efter det Kongl. Maj:t föreslagit, att Riksdagen måtte till aflöning åt en laborator i växtfysiologi vid botaniska institutionen i Lund bevilja ett årligt anslag af 3,000 kronor, hvaraf 750 kronor såsom tjänstgöringspenningar, hade utskottet i *punkten 4:o* af sitt omförmälda utlåtande hemställt om bifall till denna Kongl. Maj:ts framställning.

Hvad utskottet hemställt har af Första Kammaren bifallits, hvaremot Andra Kammaren bifallit en af herr A. Persson m. fl. vid punkten afgifven reservation, deruti yrkats, att Kongl. Maj:ts förevarande framställning icke måtte af Riksdagen bifallas.

Då frågan alltså måste medelst gemensam omröstning afgöras, får utskottet i sådant hänseende föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som vill, att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts framställning, till aflöning åt en laborator i växtfysiologi vid botaniska institutionen i Lund beviljar ett årligt anslag af 3,000 kronor, hvaraf 750 kronor såsom tjänstgöringspenningar, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen afslagit Kongl. Maj:ts förevarande framställning.»

3:o.

Sedan Kongl. Maj:t föreslagit, att Riksdagen måtte medgifva, att treklassigt allmänt läroverk finge, på framställning af vederbörande kommunalstyrelse, anordnas såsom samskola för gossar och flickor, med rätt för Kongl. Maj:t att i sådant fall för undervisningens uppehållande vid läroverket disponera så väl de å läroverkets stat upptagna löne-medel som de på de särskilda i staten uppförda lärareplatserna belöpande löneförbättrings-medel, så länge sådana utgingo, under vilkor att vederbörande kommun åtog

sig att gälda de kostnader, som för undervisningens uppehållande blefve erforderliga utöfver hvad sålunda af statsmedel utginge; och

att kommunen måtte, såsom bidrag till betäckande af sina nämnda kostnader, vara befogad att uppbära en terminlig afgift af läroverkets lärjungar till belopp, som på kommunalstyrelsens förslag af Kongl. Maj:t fastställdes, men som icke finge öfverstiga 10 kronor för lärjunge inom 1:sta, 2:dra och 3:dje årskurserna och 20 kronor för lärjunge inom 4:de och 5:te årskurserna, med rätt för läroverkskollegiet att från hela eller en del af denna afgift befria medellöse eller mindre bemedlade lärjungar, hvilka genom fallenhet för studier, flit och godt uppförande ansåges förtjenta af denna förmån; dock att summan af de afgifter, från hvilka befrielse meddelades, icke finge uppgå till mer än 25 procent af det belopp, som skulle inflyta, om alla lärjungar erlade full afgift;

samt i en inom Andra Kammaren af herrar Fridtjuv Berg och E. Hammarlund väckt motion yrkats, att Riksdagen, med förkastande af den framlagda propositionen om vissa treklassiga allmänna läroverks utvidgande, måtte för sin del besluta:

dels att samtliga ännu bibehållna treklassiga allmänna läroverk samt två- och enklassiga pedagogier inom den 1 juli 1895 helt och hållet skulle indragas,

dels att i deras ställe skulle uppsättas ett nytt slags undervisningsanstalter, utgörande praktiska öfverbyggnader på folkskolan (»realskolor», »mellanskolor», »borgarskolor»), anordnade enligt vissa af motionärerna angifna grunder,

hade utskottet i *punkten 10:o mom. a)* hemställt, att Riksdagen, med afslag å Kongl. Maj:ts förevarande framställning, måtte i anledning af herrar Bergs och Hammarlunds motion uti skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes, efter föregående utredning, taga i öfvervägande ej mindre, huru vida icke samtliga nu befintliga treklassiga allmänna läroverk och pedagogier kunde indragas, med undantag för sådana läroverk, hvilka kunde anses böra förändras till fem-klassiga, än äfven, huru vida icke åtgärder borde vidtagas för inrättande i de indragna^s läroverkens och pedagogiernas ställe af högre folkskolor, anordnade i hufvudsaklig öfverensstämmelse med af utskottet angifna grunder.

Denna utskottets hemställan har Andra Kammaren bifallit, medan åter Första Kammaren, med afslag å utskottets hemställan, bifallit Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning.

Som i denna fråga hvarken sammanjemkning af kamrarnes skiljaktiga

beslut eller gemensam omröstning lärer kunna ega rum, har frågan, enligt utskottets åsigt, förfallit; hvilket utskottet härmed skolat för Riksdagen

anmäla.

4:o.

Efter det i en inom Andra Kammaren af herr S. J. Kardell väckt motion föreslagits,

dels att, tills vidare och intill dess annorlunda blefve bestämdt, ordinarie teckningslärare vid rikets allmänna läroverk vid inträffande tjänstledighet på grund af sjukdom måtte:

a) der antalet tjänstgöringstimmar uppginge till 25 i veckan eller derutöfver, få uppbära tre fjerdedelar af det belopp, som, efter afdrag af de s. k. löneförbättringsmedlen, skulle tillfallit honom, i den händelse han sjelf sin tjänstgöring bestridt och i den händelse denna tjänstgöring uppgått till 25 timmar i veckan;

b) der antalet tjänstgöringstimmar utgjorde från och med 20 till och med 24 i veckan, få uppbära tre fjerdedelar af det belopp, som, efter afdrag af de s. k. löneförbättringsmedlen, skulle tillfallit honom, i den händelse han sjelf sin tjänstgöring bestridt och i den händelse denna tjänstgöring uppgått till 20 timmar i veckan; samt

c) der antalet tjänstgöringstimmar vore från och med 16 till och med 19 i veckan, få uppbära tre fjerdedelar af det belopp, som, efter afdrag af de s. k. löneförbättringsmedlen, skulle tillfallit honom, i den händelse han sjelf sin tjänstgöring bestridt och i den händelse denna tjänstgöring uppgått till 16 timmar i veckan;

dels ock att Riksdagen måtte för innevarande statsregleringsperiod till Kongl. Maj:ts förfogande ställa ett förslagsanslag af 3,000 kronor i och för bestridande af här ifrågavarande utgifter,

hade utskottet i *punkten 11:o* hemställt, att förevarande motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Andra Kammaren har bifallit hvad utskottet hemställt, hvaremot Första Kammaren, med afslag å utskottets hemställan, bifallit den i ämnet väckta motionen med den ändring i sista stycket, att orden »för innevarande statsregleringsperiod» utbyts mot orden »på extra stat för år 1894».

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning får utskottet föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som, med bifall till en i ämnet väckt motion, vill dels att, tills vidare och intill dess annorlunda blifver bestämdt, ordinarie teckningslärare vid rikets allmänna läroverk vid inträffande tjänstledighet på grund af sjukdom må:

a) der antalet tjänstgöringstimmar uppgår till 25 i veckan eller der-utöfver, få uppbära tre fjerdedelar af det belopp, som, efter afdrag af de s. k. löneförbättringsmedlen, skulle tillfallit honom, i den händelse han sjelf sin tjänstgöring bestridt och i den händelse denna tjänstgöring uppgått till 25 timmar i veckan;

b) der antalet tjänstgöringstimmar utgör från och med 20 till och med 24 i veckan, få uppbära tre fjerdedelar af det belopp, som, efter afdrag af de s. k. löneförbättringsmedlen, skulle tillfallit honom, i den händelse han sjelf sin tjänstgöring bestridt och i den händelse denna tjänstgöring uppgått till 20 timmar i veckan; samt

c) der antalet tjänstgöringstimmar är från och med 16 till och med 19 i veckan, få uppbära tre fjerdedelar af det belopp, som, efter afdrag af de s. k. löneförbättringsmedlen, skulle tillfallit honom, i den händelse han sjelf sin tjänstgöring bestridt och i den händelse denna tjänstgöring uppgått till 16 timmar i veckan;

dels ock att Riksdagen på extra stat för år 1894 till Kongl. Maj:ts förfogande ställer ett förslagsanslag af 3,000 kronor i och för bestridande af här ifrågavarande utgifter, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har förevarande motion icke till någon Riksdagens åtgärd föranledt.»

5:o.

Sedan Kongl. Maj:t föreslagit, att för inrättande vid Chalmers' tekniska läroanstalt, i stället för den nuvarande lärarebefattningen i allmän och husbyggnadskonst, af en lektorsbefattning i byggnadskonst och ornamentsritning, med rätt för innehafvaren till aflöning och andra förmåner i likhet med öfriga lektorer vid anstalten, årsanslaget till anstalten måtte ökas med 2,000 kronor,

hade utskottet i punkten 19:o hemställt, att Kongl. Maj:ts förevarande framställning måtte på det sätt bifallas, att Riksdagen för befrämjande af

undervisningen i byggnadskonst och ornamentsritning vid Chalmers' tekniska läroanstalt ökade årsanslaget till anstalten med 2,000 kronor.

Då Andra Kammaren bifallit hvad utskottet hemställt, men Första Kammaren, med afslag å utskottets hemställan, så vidt den skilde sig från Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning, bifallit denna framställning oförändrad, får utskottet för frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som vill, att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts framställning oförändrad, för inrättande vid Chalmers' tekniska läroanstalt, i stället för den nuvarande lärarebefattningen i allmän och husbyggnadskonst, af en lektorsbefattning i byggnadskonst och ornamentsritning, med rätt för innehafvaren till aflöning och andra förmåner i likhet med öfriga lektorer vid anstalten, ökar årsanslaget till anstalten med 2,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Kongl. Maj:ts förevarande framställning på det sätt bifallits, att Riksdagen för befrämjande af undervisningen i byggnadskonst och ornamentsritning vid Chalmers' tekniska läroanstalt ökat årsanslaget till anstalten med 2,000 kronor.»

6:o.

Sedan Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen, att årsanslaget till det under vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademiens inseende ställda bibliotek måtte ökas med ett belopp af 1,000 kronor, eller till 2,500 kronor, hvarigenom anslaget till nämnda akademi, nu 29,450 kronor, skulle komma att uppgå till 30,450 kronor, hade utskottet i punkten (24:o) hemställt, att Kongl. Maj:ts förevarande framställning icke måtte af Riksdagen bifallas.

Som Andra Kammaren bifallit hvad utskottet hemställt, men Första Kammaren, med afslag å utskottets hemställan, bifallit Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning, och frågan alltså måste medelst gemensam omröstning afgöras, får utskottet i sådant hänseende föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som vill att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts framställning, ökar årsanslaget till det under vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademiens inseende ställda bibliotek med ett belopp af 1,000 kronor, eller till 2,500 kronor, hvarigenom anslaget till nämnda akademi, nu 29,450 kronor, kommer att uppgå till 30,450 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Kongl. Maj:ts förevarande framställning icke af Riksdagen bifallits.»

7:o.

Efter det i två sines emellan lika lydande motioner, väckta den ena inom Första Kammaren af herrar C. L. H. Nyström och O. Alin och den andra inom Andra Kammaren af herrar Chr. Lovén och S. J. Boëthius, har föreslagits, att Riksdagen måtte, såsom bidrag till att förse den af d:r Regnell skänkta nya fysiologiska byggnaden vid Upsala universitet med nödig utrustning för sitt ändamål, bevilja ett anslag för en gång af 14,000 kronor, hade utskottet i punkten 46:o) hemställt, att förevarande motioner icke måtte af Riksdagen bifallas.

Andra Kammaren har bifallit hvad utskottet hemställt, hvaremot Första Kammaren, med afslag å utskottets hemställan, bifallit de i ämnet väckta motionerna. Då frågan alltså måste afgöras medelst gemensam omröstning, får utskottet föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som vill, att Riksdagen, med bifall till i ämnet väckta motioner, såsom bidrag till att förse den af d:r Regnell skänkta nya fysiologiska byggnaden vid Upsala universitet med nödig utrustning för sitt ändamål, beviljar ett anslag för en gång af 14,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, hafva förevarande motioner icke af Riksdagen bifallits.»

Stockholm den 18 april 1893.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.

Reservation:

vid punkten 5:o (i fråga om voteringsproposition angående anslag till Chalmers' tekniska läroanstalt):

af herrar *P. Pehrson, H. Andersson, O. Jonsson, S. G. von Friesen, C. Persson, P. Holm och O. A. Ericsson.*

»I båda kamrarnes beslut ligger ett beviljande af ökning i årsanslaget till Chalmers' tekniska läroanstalt med 2,000 kronor för befrämjande af undervisningen i byggnadskonst och ornamentsritning; och äro följaktligen kamrarnes beslut i detta afseende öfverensstämmande. Deremot skilja sig besluten inom kamrarne derutinnan, att, under det Andra Kammaren allenast i oförmälda syfte ökat berörda anslag, Första Kammaren vid sitt beslut fästat inrättandet af en lektorsbefattning i förenämnda ämnen, med rätt för innehafvaren till aflöning och andra förmåner i likhet med öfriga lektorer vid anstalten; och då skiljaktigheten i kamrarnes beslut ej synes böra afgöras genom gemensam votering samt icke lär kunna sammanjemkas, men deremot hvad kamrarne i förevarande hänseende sammanstämmande beslutit bör framgå såsom Riksdagens beslut, hafva vi ansett, att utskottet bort hemställa,

att Första Kammaren må, med frånträdande af sitt beslut i hvad det innefattar ett närmare bestämmande af den äskade anslagsökningens användande, besluta att för befrämjande af undervisningen i byggnadskonst och ornamentsritning vid Chalmers' tekniska läroanstalt öka årsanslaget till anstalten med 2,000 kronor.»